

Ny ordlyd som erstatter side 30-33 i KS-vejledningen som findes på:

<http://us.uvm.dk/gymnasie/vejil/documents/kulturogsamfundsfaggruppenhf2.pdf>

START ØVERST SIDE 30:

Interne prøver undervejs i forløbet kan være et udmærket middel til at bibringe kursisten en klar opfattelse af sit niveau. Prøverne kan udformes på mange forskellige måder, og de kan varieres mht. anvendelse af hjælpemidler.

Simple vidensspørgsmål i dagens lektie kan anvendes til at konfrontere kursisten med sit udbytte af lektielæsning, og tilsvarende kan prøver i et mindre forløb på samme måde tydeliggøre både for lærer og kursister, hvad udbyttet af forløbet har været.

Kursisternes individuelle kunnen på højere taksonomiske niveauer kan også undersøges med korte tænke- og skriveopgaver, der skrives på klassen, og som rettes og evalueres af læreren.

4.2 Prøveform

Institutionen vælger for det enkelte hold en af følgende to prøveformer:

Prøveform A:

Der afholdes en mundtlig prøve i faggruppen på grundlag af et kendt tema med ukendt bilagsmateriale af et omfang på 10-15 normalsider.

Bilagsmaterialerne fremsendes til censor senest 5 hverdage før 1. prøvedag og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse. Bilagsmaterialet skal i videst muligt omfang indeholde forskelligartede materialetyper. Et prøvemateriale må højst anvendes ved tre eksamensenheder den samme dag og ikke ved følgende prøvedage på samme hold. Eksaminanderne kan vælge at forberede sig til prøven i grupper. En eksamensenhed er en sådan gruppe eller en eksaminand, der forbereder sig individuelt.

Der gives mindst 24 timers forberedelsestid til udarbejdelse af synopsis. På baggrund af det udleverede bilagsmateriale og materiale fundet i forberedelsestiden skal eksaminanden opstille, analysere og diskutere en eller flere flerfaglige problemstillinger.

Eksaminationen foregår enkeltvis med en eksaminationstid på 45 minutter pr. eksaminand. Eksaminationen tager udgangspunkt i eksaminandens præsentation og fremlæggelse af synopsis suppleret med uddybende spørgsmål af eksaminator.

Eksamensgrundlaget

Eksamensgrundlaget er de gennemgåede flerfaglige forløb, jfr. undervisningsbeskrivelsen. Dette drejer sig både om forløb, hvor alle fag (historie, religion og samfundsfag) er indgået og om forløb, hvor kun to af fagene har været inddraget.

Prøvematerialet

Et prøvemateriale skal indeholde en overskrift og et ukendt bilagsmateriale. Overskriften angiver et tema, som skal være identisk med et tema (forløb) i undervisningsbeskrivelsen. At overskriften er identisk med forløbsoverskriften er meget vigtigt, da der principielt er tale om kendte eksamensspørgsmål (temaet), med ukendt bilagsmateriale.

Bilagsmaterialet til den mundtlige prøve skal i videst mulig omfang indeholde et varieret materiale (tekst, tabel, diagram, billede evt. filmklip) som giver eksaminanden mulighed for at anvende viden, begreber, teorier og metoder fra de fag der indgår i kultur- og samfundsfaggruppen. Bilagsmateria-

let består af 10-15 normalsider, hvor en normalside er 1.300 bogstaver, jfr. Eksamensbekendtgørelsen, bilag 2. Omregning af tabeller, diagrammer, billeder m.v. til normalsider foregår efter et skøn. Også tv-klip vil kunne indgå, ligesom prøvematerialet kan foreligge elektronisk. Der skal ikke udarbejdes spørgsmål til prøvematerialet.

Der udarbejdes et antal opgaver svarende til antal eksamensenheder plus 3, således den sidste eksamensenhed altid har mindst 4 opgaver at vælge imellem. Hvis et hold fx består af 28 kursister, der vælger at gå til prøven i 4 grupper á 3, 6 grupper á 2 og 4 individuelle, er der tale om 14 eksamensenheder. Et prøvemateriale kan bruges 3 gange samme dag. Er der fx 6 enheder på en dag (12 elever i 6 grupper á 2 elever) skal der ved prøvens start være mindst 9 forskellige numre dækkende over mindst 3 forskellige sæt. Disse sæt prøvematerialer må ikke bruges dag 2.

For at fremme forskellighed i eksamensenhedernes synopsis, anbefales dog, at eksaminator ved genbrug af prøvesæt laver en mindre variation i prøvematerialet fx ved at variere et eller flere af de anvendte bilag. Eksaminator kan naturligvis også vælge at udarbejde helt forskellige prøvematerialer.

Der er ikke noget krav om, at der skal udarbejdes prøvesæt i alle undervisningsforløb. Dog skal de faglige mål samlet kunne demonstreres gennem de udarbejdede prøvesæt.

Prøvematerialet sendes til censor senest 5 hverdage før 1. prøvedag. Denne godkender opgaverne - fx ved at sende en mail eller telefonere. Det er naturligt at der forud for eksaminationen foregår en dialog om materialet.

Orientering af kursisterne

Læreren orienterer kursisterne om prøvens forløb, herunder præsenteres eksempler på prøvemateriale. Hvis holdet/dele heraf ønsker gruppeforberedelse, trænes arbejdet i grupper. I undervisningen trænes kursisterne i udarbejdelse af synopsis. Kursisterne skal være grundigt instruerede i, hvorledes de forholder sig ved den mundtlige prøve, og i hvilke faktorer der spiller en rolle for bedømmelsen. Kursisterne trænes i, hvordan det udleverede materiale og kernestof/supplerende stof inddrages samt hvordan supplerende materiale findes og inddrages.

Trækning af opgaven

Hver eksamensenhed tildeles ved anonym lodtrækning den samme opgave. Hverken censor eller eksaminator skal være til stede når der trækkes, da opgaven (temaet) er kendt.

Hvis eksaminationen foregår over flere dage og man benytter sig af at lade opgaver gå igen den samme dag, kan eksaminator med fordel lave nogle "pakker" af opgaver til hver dag. For at undgå at eksaminator styrer hvilke pakker, der kommer i brug de enkelte dage, anbefales det, at første eksamensenhed på en prøvedag ved lodtrækning afgør, hvilken opgavepakke, der skal bruges på dagen.

Forberedelsen

Forberedelsestiden på 24 timer anvendes til at finde relevant materiale til at supplere det udleverede materiale og til at udarbejde en synopsis. Se nærmere om synopsis i afsnit 3.2. På baggrund af det udleverede bilagsmateriale, materiale fundet i forberedelsestiden og relevant kernestof/supplerende stof skal eksaminanden opstille, analysere og diskutere en eller flere flerfaglige problemstillinger. Forberedelsen sker individuelt eller i gruppe (2-3 personer). Den enkelte eksaminand beslutter selv om han/hun vil forberede sig i grupper eller individuelt. Der kan indenfor hvert hold både være gruppeforberedelse og individuel forberedelse. Det er således ikke et krav, at holdet enten skal forberede sig i grupper eller individuelt.

Hvis der er gruppeforberedelse afgør gruppen selv om den vil udarbejde og aflevere en fælles synopsis eller om der udarbejdes og afleveres individuelle synopsis. Man kan fx forestille sig, at en

gruppe beslutter at samarbejde den første del af tiden og bruge resten af tiden til enkeltvis at udarbejde en synopsis på basis af gruppedrøftelsen. En gruppe kan også beslutte at aflevere enslydende synopsis, og her afleveres ligeledes én for hver kursist.

Eksaminationen

Eksaminationstiden inkl. bedømmelse er 45 minutter. Når forberedelsestiden er slut, starter eksaminationen. Alt, også materiale fra undervisningen, kan medbringes i eksamenslokalet, jfr. Eksamensbekendtgørelsens § 14 stk. 1.

Materiale fundet i forberedelsestiden kan dog ikke træde i stedet for det udleverede prøvesæt.

I tilfælde af gruppeforberedelse må kursisterne ikke overhøre hinandens eksamination, jfr. Eksamensbekendtgørelsens § 12 stk. 3.

Synopsen udleveres til censor og eksaminator ved starten af eksaminationen og er således ikke på forhånd kendt af hverken censor eller eksaminator, ligesom der ikke i eksamenstiden er afsat selvstændig tid til en gennemlæsning af synopsen.

Eksaminationen tager udgangspunkt i synopsisens problemstillinger. Relevant materiale fra bilagssettet og det fundne materiale samt relevante dele af kernestof/supplerende stof i undervisningsbeskrivelsen skal inddrages. Selve prøven er individuel. Eksaminanden starter med en mundtlig fremlæggelse. Heri indgår som minimum en præsentation af problemstilling(er), konklusion(er) og anvendte metoder. Der gives god tid til denne del, således eksaminanden får lejlighed til at demonstrere opfyldelse af faglige mål. Der skal ligeledes være god tid til den efterfølgende dialog mellem eksaminator(er), eksaminand og censor, hvor punkter fra den mundtlige fremlæggelse uddybes, ligesom der kan kobles til relevante faglige perspektiver, som ikke er berørt.

Under eksaminationen vil de tre fags kompetencer være til stede i lokalet. Eksaminator forestår eksaminationen, medens censor også kan stille spørgsmål.

Ved eksamination i tekstmateriale med to fag repræsenteret, skal eksaminationen sikre at det 3. fag inddrages på relevant vis, således at eksaminanden får mulighed for at blive evalueret i alle tre fag. Meningen med de 24 timer er bl.a. at give eksaminanderne mulighed for at vise, at de kan indsamle og kritisk anvende materiale til at analysere og diskutere deres problemstillinger.

Det fundne materiale vil typisk være supplerende tekster, tabeller/diagrammer og billeder, men kan også være fx film eller lyd. Hvis materialet ikke medbringes til prøven, skal eksaminanden henvise til det indsamlede materiale med alle relevante bibliografiske oplysninger. Det afgørende er, at det fundne materiale, det udleverede materiale og kernestof/supplerende stof anvendes relevant til besvarelse af de opstillede problemstillinger og at eksaminanden på denne måde opfylder de faglige mål.

Hvis kursister går til eksamen med gruppeforberedelse skal grupperne nedsættes i samråd med læreren, og det forudsætter naturligvis, at der i undervisningen er arbejdet målrettet med kursisternes samarbejdskompetencer, ligesom det er vigtigt løbende at have haft fokus på problemer og muligheder i forbindelse med gruppeforberedelse.

Prøveform B:

Der afholdes en mundtlig prøve i faggruppen på grundlag af et kendt tema med ukendt bilagsmateriale af et omfang på 8-12 normalsider.

Bilagsmaterialet vælges af eksaminator og fremsendes til censor senest 5 hverdage før 1. prøvedag og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse. Bilagsmaterialet skal i videst muligt omfang indeholde forskelligartede materialetyper.

Hvert bilagssæt må højst anvendes af 3 eksamensenheder samme dag og ikke ved følgende prøvedage på samme hold.

Eksaminanderne kan vælge at forberede sig til prøven i grupper. En eksamensenhed er en sådan gruppe eller en eksaminand, der forbereder sig individuelt. Bilagsmaterialet udleveres 3 timer før den første eksaminand i gruppen skal eksamineres.

I forberedelsestiden udarbejder eksaminanderne en synopsis, idet de på baggrund af det udleverede bilagsmateriale skal opstille, analysere og diskutere en eller flere flerfaglige problemstillinger.

Eksaminationen foregår enkeltvis med en eksaminationstid på 45 minutter pr. eksaminand. Eksaminationen tager udgangspunkt i eksaminandens præsentation og fremlæggelse af synopsis suppleret med uddybende spørgsmål af eksaminator

I forhold til hvad der er nævnt om prøveform A er der følgende tilføjelser:

- Det ukendte materiale består af 8-12 normalsider.
- Forberedelsestiden anvendes til at udarbejde en synopsis, som afleveres efter 3 timer. De ventende eksaminander må dog gerne beholde deres eget eksemplar af synopsisen i forberedelseslokalet og foretage tilføjelser til denne.
- Hvis en eksamensenhed er på mere end 1 eksaminand, venter de resterende i forberedelseslokalet. Eksaminerede kursister må ikke befinde sig her. Ventende eksaminander må som nævnt gerne beholde og arbejde videre på synopsisen efter de 3 timer med alle tilladte hjælpemidler. De kan fx skrive videre på deres synopsis eller gøre yderligere notater i synopsisen og medbringe den således reviderede synopsis i eksamenslokalet.
- Eksaminanderne må ikke have adgang til internet/mail i forberedelsestiden og må naturligvis ikke kommunikere på mobiltelefon.
- Alt, også materiale fra undervisningen, kan medbringes i eksamenslokalet, jfr. Eksamensbekendtgørelsens § 14 stk. 1., men der er ikke noget krav om at medbringe indsamlet materiale som ved prøveform A. Eksaminanderne skal orienteres om, at mange medbragte hjælpemidler ikke i sig selv er befordrende for en god præstation.
- Ved gruppeforberedelse tages der udgangspunkt i den oprindeligt afleverede synopsis fra gruppen, ikke en evt. senere ”redigeret” version. Eksaminand 2 eller 3 i en gruppe må således mundtligt redegøre for evt. tilføjelser eller korrektioner.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Der lægges i bedømmelsen vægt på eksaminandens evne til at:

- *dokumentere en eller flere faglige problemstillinger*
- *anlægge forskellige faglige synsvinkler på det udleverede materiale*
- *karaktarisere og analysere materiale, herunder skelne mellem beskrivelse og vurdering*
- *anvende og kombinere viden fra fagenes kernestof*
- *anvende og kombinere begreber, teorier og metoder fra faggruppens fag*
- *indgå i faglig dialog*
- *perspektivere til relevant kernestof og emneområder fra undervisningsbeskrivelsen*
- *formulere sig selvstændigt og kritisk om faglige problemstillinger*
- *fremstille et sagsforhold på en klar og overskuelig måde*
- *disponere og strukturere eksaminationstiden.*

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Det er den mundtlige præstation under eksaminationen som bedømmes. Den i forberedelsestiden udarbejdede synopsis tæller således ikke med i bedømmelsen.

For at sikre en individuel bedømmelse af eksaminanderne er det vigtigt, at der efter eksaminandens oplæg er god tid til en dialog, hvor punkter fra den mundtlige fremlæggelse og relevante faglige mål og perspektiver uddybes.

Ved prøveform B skal eksaminanderne for at svare på deres problemformulering bruge relevante dele af

1. det udleverede materiale og
2. kernestof/supplerende stof.

Ved prøveform A skal eksaminanderne bruge relevante dele af

1. det udleverede materiale,
2. kernestof/supplerende stof *og*
3. materiale fundet i forberedelsestiden.

Censor- og eksaminatorsiden er ligeværdig mht. karakter – det tæller ikke mere, at der sidder 2 lærere på den ene side og 1 censor på den anden.

Ved uenighed mellem 2 karakterer er det censors karakter, der er afgørende jf. Karakterbekendtgørelsen §14.

4.4 Karakterbeskrivelse

Nedenfor er anført en beskrivelse af karaktererne 12, 7 og 2, hvor 2 gives for den netop beståede præstation. Det bemærkes, at der fortsat er tale om en helhedsbedømmelse.

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.	Der præsenteres en velstruktureret, velargumenteret og udtømmende problemstilling der rummer potentiale til inddragelse af alle tre fag. Problemstillingen dokumenteres systematisk med relevant materiale og den analyseres under sikker anvendelse af metodiske færdigheder, relevant viden og teoretiske begreber fra fagene. Kursisten argumenterer sammenhængende og uddyber i dialog centrale faglige sammenhænge. Kursisten kan på kvalificeret vis indgå i en diskussion og dialog om fagenes særkende og hvorledes fagene i samspil skaber en helhedsforståelse af problemstillingens historiske og nutidige sammenhænge.
7	God præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Der præsenteres en struktureret og delvist udtømmende problemstilling, der i begrænset omfang rummer potentiale til inddragelse af alle tre fag. Problemstillingen dokumenteres med relevant materiale og den analyseres med anvendelse af metodiske færdigheder, relevant viden og teoretiske begreber fra fagene. Kursisten beskriver sammenhænge og kan indgå i en dialog om faglige sammenhænge. Kursisten kan i nogen grad indgå i en dialog om fagenes særkende og hvorledes fagene i samspil skaber en helhedsforståelse af problemstillingens historiske og nutidige sammenhænge.

02	Tilstrækkelig præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Der præsenteres en problemstilling med få centrale aspekter og i begrænset omfang med potentiale fra de tre fag. Problemstillingen behandles usikkert med hensyn til dokumentation, og metodiske færdigheder og relevant viden fra fagene er kun til stede i begrænset omfang. Kursisten kan nogenlunde placere problemstillingen tidsmæssigt i et historisk og nutidigt perspektiv.
----	--	--